

Aan de raad van de gemeente Almere

**Standpunt en gevolgen gemeente Almere advies commissie–Van Ark
over de Hervormingsagenda Jeugd 2023–2028**

Datum

13 maart 2025

Geachte raad,

Uw brief van/kenmerk

Op 13 maart 2025 zijn wij geïnformeerd over het de mogelijkheid om het advies ‘Groepijp’ van de commissie–Van Ark over de Hervormingsagenda Jeugd 2023–2028 te ondersteunen. Dit is een door het kabinet en VNG gevraagd zwaarwegend advies. Met deze brief informeren wij u op hoofdlijnen over de adviezen van dit onderzoek. Maar belangrijker: wij informeren u over hoe wij met de adviezen omgaan en wat de gevolgen hiervoor zijn voor de uitvoering van het raadsbesluit Transformatie Jeugdhulp (raadsnummer 24132).

Ons kenmerk

Bijlage(n)

Samenvatting advies commissie–Van Ark

De commissie–Van Ark heeft geconstateerd dat de Hervormingsagenda Jeugd 2023–2028 noodzakelijk is, maar dat de huidige uitvoering tekortschiet. Er moet een bredere aanpak komen die zich niet alleen richt op jeugdzorg, maar ook op onderliggende problemen zoals bestaanszekerheid, wonen, onderwijs en volwassenenzorg. Bovendien zijn de eerder ingeboekte besparingen niet realistisch gebleken. Deze moeten worden bijgesteld. In de praktijk betalen gemeenten nu 100% van de tekorten. De commissie geeft aan dat er een tekort is aan objectieve data om te kunnen bepalen wat de oorzaken zijn van de tekorten op de jeugdhulp en op welke onderdelen de tekorten zich voordoen. Daarom stelt de commissie vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid voor om de tekorten over 2023 en 2024 gelijkmatig te verdelen tussen het Rijk en gemeenten.

Over de financiering 2025–2028 van de jeugdhulp adviseert de commissie op hoofdlijnen het volgende:

- 1) Het tekort van landelijk € 1,4 miljard in 2023 en 2024 moet 50/50 over Rijk en gemeenten worden verdeeld. Dit betekent dat het budget 2024 inclusief 50% van het tekort 2024 de basis zou moeten zijn voor het budget 2025 en verder.
- 2) De bezuinigingen in de hervormingsagenda van structureel € 1 miljard zijn niet realistisch en moeten tot 2028 op p.m. worden gezet.
- 3) Er moet reële compensatie komen voor loon- en prijsstijgingen en volumestijgingen in de jeugdhulp.
- 4) Vanaf 2028 moet er een nieuw financieringsmodel komen dat voorziet in bovenstaande punten.

Wij omarmen het advies van de commissie van kft tot kft

De VNG heeft deze lijn ook al naar buiten gebracht. Wel is het pijnlijk dat de tekorten 2023–2024 niet volledig en structureel worden gecompenseerd.

Gemeente Almere

In het belang van de Almeerse kinderen en de noodzakelijke hervorming omarmen wij het advies van de commissie van kaft tot kaft. Er moet tempo worden gemaakt. Wij vinden dat het kabinet dat ook moet doen.

Datum
13 maart 2025

Ons kenmerk

Tot nu toe is het standpunt van het kabinet nog niet duidelijk. Ook ontbreekt in het rapport een financiële tabel over hoeveel geld gemeenten er de komende paar jaar erbij moeten krijgen. Het is dus onzeker of en hoeveel extra geld wij gaan ontvangen. Dit zal pas op zijn vroegst bij de Voorjaarsnota of de meicirculaire (mei/juni 2025) duidelijk worden.

Pagina
2/3

De VNG heeft zelf berekend hoeveel geld gemeenten erbij moeten krijgen

Bedragen x € 1 miljoen

	2023/2024	2025	2026	2027	2028
landelijk	728	743	2.183	2.683	3.152
Almere o.b.v. 1,19% aandeel	9	9	26	32	38

Deze berekening ondersteunen wij. Maar er is geen zekerheid dat wij het geld ook zullen ontvangen. Hierover beslist het kabinet.

Wij vinden dat het Rijk het advies moet overnemen

Wij gaan er van uit dat het Rijk het advies onverkort overneemt. Wij zullen bij de eerste financiële kwartaalrapportage 2025 een nog te ontvangen post opnemen ter grootte van de bedragen in de tabel hierboven. Dit betekent dat wij het voornemen hebben om ook de financiële taakstellingen uit de Hervormingsagenda Jeugd 2023–2028 uit de Programmabegroting te halen. Dit komt overeen met het advies van de commissie–Van Ark waarin staat dat de bezuinigingen uit de hervormingsagenda niet realistisch zijn. Het Kabinet zal met extra geld moeten komen, dit kunnen wij en gaan wij niet zelf oplossen door elders in de begroting te bezuinigen. Ook zullen we zorgen dat de jeugdhulp toegankelijk blijft. Wel blijven wel vol inzetten op de maatregelen uit het Raadsbesluit Transformatie Jeugdhulp en de Hervormingsagenda Jeugd om regie op de jeugdhulp te krijgen en grip op de kosten. Mocht het Rijk niet zijn verantwoordelijkheid nemen, dan zullen wij ons beraden op juridische stappen.

Nieuw financieel kader noodzakelijk Wij vinden dat het Rijk hier niet onderuit kan. Wij verwachten dat andere gemeenten het advies van de commissie–Van Ark ook overnemen. Mocht het Rijk niet met geld komen, ontstaat er een landelijk probleem. Ook in de Programmabegroting van Almere kunnen dan grote tekorten ontstaan. Gezien de onzekerheid boeken we geen voordeel in de Programmabegroting in. Extra geld vanuit het Rijk reserveren wij in eerste instantie voor het invullen van de bezuinigingen en hogere kostenstijgingen in de jeugdhulp en zullen wij met uw raad bespreken.

We blijven ons volop inzetten op de uitgangspunten uit het Raadsbesluit Transformatie Jeugdhulp en de Hervormingsagenda Jeugd 2023–2028

In Almere staan wij, net als in de rest van Nederland, voor een fundamentele transformatie van de jeugdzorg. Het huidige stelsel, met zijn sterke nadruk op individuele zorgverlening, is niet langer houdbaar en betaalbaar. De stijgende kosten vormen een bedreiging voor de toegankelijkheid en kwaliteit van jeugdzorg. Dit komt vooral door toenemende complexiteit van hulpvragen en het groeiend aantal jongeren met (intensieve) zorgbehoeften en een tekort aan zorgprofessionals.

Daarnaast blijven wij verantwoordelijk voor het betaalbaar houden en kostenefficiënt uitvoeren van de jeugdhulp. Ook als we het extra geld krijgen zijn bezuinigingen en hervormingen nodig om de kosten binnen het budget te houden en de volumegroei te beperken. De commissie–Van Ark is hier ook duidelijk over. De inhoudelijke opgave moet worden verbreed en is alleen maar groter geworden. Enkele voorbeelden zijn:

- Het opzetten van stevige lokale teams en blijven investeren in maatschappelijke basisvoorzieningen.

Gemeente Almere

- Het afbouwen van jeugdhulp met verblijf en het versterken van de transitie naar meer ambulante en laagdrempelige zorg.
- De verdere uitvoering van de veranderagenda Jeugd–GGZ.
- De verschuiving van individuele naar groepsgerichte hulp en van specialistische zorg naar basiszorg.
- Structurele financiering van jeugdhulp op scholen.

Datum
13 maart 2025

Ons kenmerk

Pagina
3/3

Wij blijven hier dan ook, met onze Almeerse transformatieopgave jeugd, onverminderd op inzetten. Extra geld betekent zeker niet dat er minder urgentie wordt gevoeld om te hervormen. Het zou wel zorgen voor ruimte om onze plannen kracht bij te zetten.

Een bestuurlijk standvastige en eenduidige lijn is noodzakelijk

Het is denkbaar dat het Rijk niet met geld komt of met te weinig extra geld, of dat het nog een lange tijd onduidelijk blijft. Juist daarom is een vaste en eenduidige lijn nodig. Wij vragen de raad om ons standpunt uit te dragen. Bijvoorbeeld richting uw Tweede Kamerfractie en bestuurders. Wij zullen deze lijn blijven uitdragen als college en ook via de VNG en richting onze medeoverheden, zoals de provincie Flevoland.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Almere,

de secretaris,
A. van Mazijk

de burgemeester,
W.H.J.M. van der Loo

Gemeente Almere

